

Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.149/2025/2.

A felperes:

Felperes1 (cím6., th.: Alperesi Bv.Intézett)

A felperes jogi képviselője:

Dr. Kása Nikoletta pártfogó ügyvéd (cím4)

Az alperes:

Alperesi Bv.Intézett (cím1)

Az alperes jogi képviselője:

Némethy Ügyvédi Iroda (cím5.; Dr. Némethy Barbara)

A per tárgya:

sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság és fellebbezett határozatának száma:

Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.133/2024/27. számú ítélete

A fellebbező és a fellebbezés sorszáma:

felperes 28. sorszámú beadványa

Ítélet

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összege 300.000 (háromszázezer) forint, valamint az elsőfokú felperesi pártfogó ügyvédi díj a felperes terhére esik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 317.500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a másodfokú felperesi pártfogó ügyvédi díj a felperes terhére esik, és a 400.000 (négy százezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felülbírálat alapjául szolgáló elsőfokú tényállás

[1] A felperes 2019. március 27-től a bv. intézet1, 2020. augusztus 14-től a bv. intézet2, majd 2022. április 12-től az alperesi bv. intézet fogvatartottja volt.

A kereset és az ellenkérelem

[2] A felperes végleges keresetében (2025. január 15-én kelt 23. sorszámú beadvány) 5 millió Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni alperest személyiségi jogai megsértése miatt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52.§ (1) és (2) bekezdése alapján. Keresetét arra alapította, hogy 2019. március és 2022. április 12. között a megjelölt különböző időszakokban és módokon a bv. intézet2i és a bv. intézet1 büntetésvégrehajtási intézetben fogvatartási körülményei emberi méltóságát és egészségét sértették: nemdohányzó, asztmás személyként olyan zárkában helyezték el, ahol zárkatársai dohányoztak, nem megfelelő higiéniai körülmények között tartották más fertőző és egyéb betegségben szenvedő zárkatársakkal együtt, amihez a zárka mérete sem volt megfelelő, nem biztosították a megfelelő tisztálkodási lehetőséget és a szükséges gyógyszereihez való hozzáfutást.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az állított jogsértéseket nem ő követte el, mert az alperes intézetébe a felperes csak 2022. április 12-től került. A felperes által hivatkozott jogsértések más, a bv. intézet2i és bv. intézet1ben történtek, amelyek a bv. intézet3hez (a továbbiakban: bv. intézet3) tartoznak. A fogvatartottakról vezetett közhitel nyilvántartás adatairól kiállított igazolással támasztotta alá, hogy a keresettel érintett időszakban a felperest a bv. intézet3 bv. intézet1 és bv. intézet2i objektumaiban tartották fogva. Előadta, hogy a felperes által személyesen benyújtott keresetlevélhez csatolt Székesfehérvári Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának 12.Bv.244/2020/3. számú határozata az első oldalon tévesen hivatkozik az elítélt panaszát elbíráló 30521-10/25/2020.ált. számú határozatra, mint az alperes határozatára. A határozat számában szereplő 30521 azonosító szám sem az alperesé, hanem a bv. intézet3-hez tartozik és a

támadott határozatot is bv. intézet²ⁿ hozták. Utalt arra is, hogy amennyiben a felperesnek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekkel kapcsolatos igénye van, azt jogvesztő határidőn belül a büntetésvégrehajtási intézetnél kell előterjeszteni.

Az elsőfokú bíróság döntése és indokai

[4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperes javára 63.500 Ft perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a *„feljegyzett illetéket az állam viseli”* és *„a felperes száz százalékban elvesztés lett”*.

[5] Határozatát azzal indokolta, hogy a Ptk. 2:52. §-ára alapított sérelemdíj iránti igényre a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni. A kártérítési felelősség megállapításához a károkozó személyt, a jogsértő magatartást és azzal okozati összefüggésben bekövetkezett kárt kell bizonyítani. Ezért a sérelemdíj alapjául szolgáló alperes által elkövetett személyiségi jogsértő magatartásokat, így az alperesi elégtelen fogvatartási körülményeket és egészségügyi ellátást a felperesnek kellett bizonyítani. A felperes a keresetével érintett időszakot 2022. április 12-ig bezárólag jelölte meg, és tényelődásában maga is a bv. intézet²ⁱ intézetet jelölte. Erre tekintettel a felperes által sem vitatottan az állított jogsértő magatartást nem az alperes intézete követte el, így a sérelemdíj megállapításának alapját képező károkozó magatartás alperes részéről nem valósult meg, ezért keresete jogalapját tekintve megalapozatlan. A költségekkel kapcsolatban rögzítette, hogy a *„Bíróság felperes számára teljes személyes költségmentességet biztosított, így a feljegyzett 30.000.- forint illetéket az állam viseli.”*

A fellebbezés

[6] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény: a továbbiakban: Pp.) 380. § c) pontja és 381. §-a alapján.

[7] Arra hivatkozott, hogy a felperes a pert a bv. intézet³ mint alperes ellen indította, de az elsőfokú bíróság az eljárást kezdettől nem a megfelelő alperessel szemben folytatta le. Előadta, hogy a bv. intézet³-nek Vármegye¹ben három objektuma létezik: a bv. intézet¹, bv. intézet²ⁱ és a bv. intézet⁴ Objektum. Azonban bv. intézet⁵ nem tartozik a keresetlevél szerint megjelölt alpereshez, az egy külön objektum a büntetés-végrehajtási intézetek között. A keresete nem az alperesi, hanem a bv. intézet³, ezen belül is a bv. intézet¹ és a bv. intézet²ⁱ Objektumot érintette, egybecsengően a 2025. január 15-én előterjesztett keresetkiegészítésben foglaltakkal. Az elsőfokú bíróság időközben *„átnevezte”* az alperes személyét, ezért végig rossz alperessel szemben folytatta az eljárást és az indokolatlan alperesi átnevezés okát nem nevezte meg. Így a saját maga által eszközölt alperesi átnevezés mentén egyébként helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes bv. intézet⁵ⁿ a kereset tárgyává tett időszakban nem tartózkodott, ezért sérelemdíjjal sem tartozhat a felperesnek bv. intézet⁵. Viszont nem folytatta le a tényleges vizsgálatot a bv. intézet³ bv. intézet¹ és bv. intézet²ⁱ objektumára.

[8] Utalt arra is, hogy az elsőfokú ítélet „*eljárásának jogcímét*” is tévesen tüntette fel („*tartozás*”), mivel az alperes a felperesnek nem tartozik. A kereseti kérelme a neki okozott sérelem „*ellenértékének*” megfizetésére irányult, így annak jogcíme sem lehetett tartozás megfizetése.

[9] Miután az elsőfokú bíróság nem a megfelelő alperessel szemben, nem a megfelelő jogcímen vizsgálta érdemben a kereset jogalapját, nem tisztázta a peres felek személyét, ez olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely téves és eljárás jogilag jogszabálysértő döntésre vezetett.

A fellebbezési ellenkérelem

[10] Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[11] Megalapozatlannak és iratellenesnek tartotta azt a fellebbezési előadást, hogy az elsőfokú bíróság nem a megfelelő alperessel szemben folytatta le az eljárást. Hangsúlyozta, hogy a felperes jogi képviselővel járt el. Ezért egyrészt az eljárás során bármikor kezdeményezhette volna az alperes személyének tisztázását, másrészt a bíróságnak nem kellett őt felhívnia az alperes személyének megváltoztatására. Rámutatott, hogy a felperes már a 2024. szeptember 20-án kelt hiánypótlási beadványában alperesként a Alperesi Bv.Intézetet jelölte meg. Ezt követően két tárgyaláson is nevesítve volt az alperes, és a felperes akkor sem jelezte, hogy az eljárás nem megfelelő alperes ellen folyik. Kiemelte azt is, hogy az alperes már írásbeli ellenkérelemben jelezte, hogy hiányzik az alperes perbeli legitimációja, mert a felperes a perrel érintett időszakban nem az alperesnél volt elhelyezve; erre a tényre az alperes mindkét tárgyaláson is hivatkozott. Ezen túlmenően a felperesi jogi képviselő a 2025. február 3-án megtartott tárgyaláson a bíróság felhívására kifejezetten tudomásul vette és nem vitatta, hogy a felperes nem az alperesnél volt elhelyezve a perrel érintett időszakban; ám ezt követően sem tett semmilyen indítványt az alperes személyére vonatkozóan.

Az ítéltábla döntése és indokai

[12] A fellebbezés nem alapos.

[13] Mindenekelőtt rögzíti az ítéltábla, hogy a felperes fellebbezését visszautasító Pf.III.20.029/2025/4. számú végzését hatályon kívül helyező és az ítéltáblát új eljárásra utasító Kúria Pf.V.24.735/2025/2. számú végzésben a Pp. 114. § (3) bekezdésére tekintettel előírt hiánypótlási felhívás kiadását mellőzte. Az új eljárás keretében kiadandó hiánypótlási felhívás időpontjára ugyanis a jogalkotó 2025. július 30-i hatállyal akként módosította a Pp. 612. § (2) bekezdését, hogy elektronikus kapcsolattartás esetén a 114. § (3) bekezdése szerinti alaki követelményt nem kell alkalmazni, ha a beadvány előterjesztése a Dáptv.-ben és a végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon történik. Így a törvénymódosítás előterjesztői indokolására is figyelemmel a felperes fellebbezése immár kétségtől alakilag szabályszerűnek minősül.

[14] Az ítéltábla előjáróban – a felperesi beadványok tartalmára és az alperesnek a perfelvételi tárgyaláson az elhelyezési körülményekkel kapcsolatos igény polgári perben való érvényesíthetőségére vonatkozó nyilatkozatára figyelemmel – arra is utal, hogy a Pp. 176. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti perakadály, illetve hivatalból figyelembe veendő eljárás megszüntetési ok fennállta nem volt megállapítható. A felperes korábbi beadványaiban ugyan megjelent a megfelelő élettér biztosításának hiányával kapcsolatos tényelődás és a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv.tv.) 75/B. §, illetve korábban 10/B. § szerinti alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás szabályaira való hivatkozás, valamint a felperes büntetésvégrehajtási bíróhoz intézett személyesen benyújtott beadványának tartalma is részben ezzel kapcsolatos. A bíróság felhívására benyújtott 23. sorszámú felperesi előkészítő irat tartalmából – különösen annak 3. oldalán kifejtettekéből – azonban leszűrhető, hogy a felperes keresetének sem ténybeli alapja, sem jogalapja tekintetében nem volt részben büntetőbírói hatáskörbe tartozó igény a tárgya. A fellebbezés érdemi elbírálásának tehát nem volt akadálya.

[15] A fellebbezés elsődleges indokaként hivatkozott nem megfelelő alperessel szembeni eljárás lefolytatását illetően a fellebbező nem jelöli meg konkrétan, mire alapozza azt az állítást, hogy a felperes a pert a bv. intézet³ mint alperes ellen indította, kereseti kérelmét vele szemben terjesztette elő.

Azon felperesi érvet illetően pedig, hogy a „*keresete nem a bv. intézet⁵i Országos BV Intézet, hanem a bv. intézet³ Országos BV Intézet, ezen belül is a bv. intézet¹ és a bv. intézet²i Objektumot érintette*” rámutat az ítéltábla, hogy nem a kereset tartalma, az abban előadott tényállítások, illetve azok érdemi értékelése határozza meg az alperes személyét. Az alperes személyét a felperes jogosult és köteles meghatározni a Pp. XI. Fejezetében szabályozott perindítási szakban, mégpedig a Pp. 170. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján keresetlevelében, annak bevezető részében az alperes nevének feltüntetésével. A perindítási szakban a keresetlevél befogadása körében anyagi pervezetésnek nincs helye. A Pp. 176. § (6) bekezdése pedig kifejezetten kizárja a keresetlevél érdemi tartalmának az ügy érdemére tartozó szempontokból való értékelését, vizsgálatát, esetleges hiányosság, következtelenség körében hiánypótlási felhívás kiadását, és a keresetlevél ezokból való visszautasítását is.

[16] A periratok alapján az eljárás megindulását illetően az alábbiak állapíthatók meg:

A felperes személyesen eljárva 2024. április 8-án beadványt nyújtott be a Székesfehérvári Törvényszékre „Tárgy: sérelemdíj megállapítása” megjelöléssel, melyben jelenlegi tartózkodási helyeként az alperesi intézetet tüntette fel. Az indokolását azzal kezdte, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt a sérelemdíjat a bv. intézet¹ BV intézetben a megjelölt időszakokban (2019. április és 2020. augusztus közti időpontok) és nagyságú, létszámú zárkában eltöltött időre kéri megállapítani. Ezt követően ecseteli az elhelyezési körülményeket (helyszín és időpont nélkül), majd hivatkozik személyiségi jogai megsértésére és a Ptk. 2:52. §-ára, valamint a mellékelt határozatot sérelmezi, végül azzal zár, hogy 2,5 millió Ft kártérítés, és ezen felül a megjelölt időszakokra napi 1.600 Ft megítélését kéri. A levélhez mellékelte a 2020. február 21-én kelt Bv.244/2020/3. számú végzést, melyben a törvényszék az alperesnek a 30521-10/25/2020.ált. számú az alapvető jogokat sértő elhelyezés miatti panaszt elutasító határozatát hatályon kívül helyezi és indokolása szerint a felperes az alperes intézetében tölti büntetését.

A felperes e beadványát a törvényszék büntetésvégrehajtási ügyszámon lajstromozta, azt a bíró 2024. április 23-án 9.Bv.306/2024/2. számú intézkedésével megküldte a polgári lajstromirodának azzal, hogy az részben sérelemdíj iránti keresetet is tartalmaz, míg a kártalanítási igényt továbbította az illetékes büntetésvégrehajtási intézetnek.

A beadványt a polgári lajstromiroda 2024. április 29-én lajstromozta polgári peres ügyként, a lajstromban alperesként a bv. intézet⁵ⁱ Országos Büntetésvégrehajtási Intézetet rögzítette. A perben eljáró bíróság 2024. május 6-án kelt 2. sorszámu végzésével tájékoztatta a felperest a kötelező jogi képviselőről és felhívta keresetlevele jogi képviselő útján való benyújtására. Végzése bevezető részében (ún. fejrész) alperesként a bv. intézet⁵ⁱ intézet szerepelt.

A felperes első pártfogó ügyvédje, ügyvéd¹ által 2024. június 6-án 5. sorszámu alatt előterjesztett keresetlevele alperesként a bv. intézet^{3-t} tüntette fel és a tényállási rész csak a jogsértő magatartási formákat sorolta fel, semmilyen bv. intézet megnevezést nem tartalmazott.

A bíróság 2024. június 10-én kelt 6. sorszámu végzésével hiánypótlási felhívást adott ki, egyebek mellett részletes tányállást és az eredeti beadványhoz mellékelt 2020. februári Bv-határozat szerepére való magyarázatot kérve.

A felperes új, jelenlegi pártfogó ügyvédjének kérésére az elsőfokú bíróság a hiánypótlási határidőt többször meghosszabbította. Kérelmére mind a felperes személyesen benyújtott beadványát és mellékletét, mind az előző pártfogó ügyvéd által benyújtott keresetlevelet megküldte részére, melyeket a felperes jogi képviselője 2024. szeptember 2-án megkapott. Ezt követően 2024. szeptember 24-én 17. sorszámu alatt nyújtotta be beadványát, melynek bevezető részében az alperest tüntette fel a per alpereseként, érdemi részében sem konkrét időpontokat, sem konkrét büntetésvégrehajtási intézetet nem jelölt. Kérte keresetlevele közlését.

[17] A perfelvételi szakban a 2024. december 4-én megtartott perfelvételi tárgyaláson (21. számú jegyzőkönyv) bírói kérdésre részletes tényelőadást nem tudott tenni, és arra sem tudott nyilatkozni, hogy az alperes védekezése szerint csak 2022. április 12-től van a felperes az alperesnél elhelyezve.

Ezt követően bírói felhívásra – az alperes által 22. sorszámu alatt a bv. intézetek azonosító számaira vonatkozó beadványa kézhezvételét követően – 2025. január 15-én benyújtott 23. sorszámu keresetpontosítás megnevezésű beadványában változatlanul az alperes személyeként a bv. intézet⁵ⁱ Országos Büntetésvégrehajtási Intézetet jelölte meg, részletesebb és időpontokat is tartalmazó tényelőadásában az „alperesi bv. intézetre”, illetve esetenként nevesítve is a bv. intézet²ⁱ, illetve bv. intézet^{1re} hivatkozott.

Az alperes által 2025. január 28-án 26. sorszámu alatt a felperes elhelyezésére vonatkozóan csatolt bv. nyilvántartási igazolás ismeretében a felperes a 2025. február 3-i folytatólagos perfelvételi tárgyaláson bírói kérdésre úgy nyilatkozott, tudomásul veszi, hogy az alperes intézetében a felperes 2022. április 12-től tartózkodik, de keresetével kapcsolatban további

nyilatkozata nincs. Az alperesi képviselő ezt követően kiemelte, hogy a felperes nem az alperesi bv. intézet magatartásával kapcsolatban terjesztette elő igényét, melyre a felperesi képviselő a perfelvétel lezárására való figyelmeztetés ellenére további nyilatkozatot nem kívánt tenni.

[18] A fentiek alapján az ítéltábla megállapította, hogy a felperes a pert az alperes ellen indította, hiánypótlási felhívásra benyújtott végleges keresetlevelét vele szemben terjesztette elő. A felperes személyes beadványa – azon túl, hogy a kötelező jogi képviselet folytán önmagában hatálytalan – alkalmatlan volt a sérelemdíj iránti igény tekintetében az alperes személyének egyértelmű azonosítására. Az első pártfogó ügyvéd által benyújtott keresetlevelél ugyan alperesként a bv. intézet³-t tüntette fel, de a hiánypótlási felhívásra az új pártfogó ügyvéd által – valamennyi addigi bírósági irat ismeretében – benyújtott végleges és közölni kért keresetlevelél az alperes személyét a bv. intézet⁵i Országos Büntetésvégrehajtási Intézetben jelölte meg. Megjegyzi az ítéltábla, hogy egyik beadványban sem szerepelt semmilyen konkrétum a fogvatartás helye(i) és időpontjai vonatkozásában. A perindítási szak a keresetlevelél előterjesztésére szolgál, itt kell a felperesnek egyebek mellett az alperes személyét meghatározni. Az anyagi jogilag megfelelő alperes személyének megválasztása pedig érdemi kérdés, e körben a bíróság nem vizsgálódik.

[19] A perfelvételi szakban a felperes az alperesi védekezés tartalma és annak bizonyítékai ismeretében is mindvégig az alperessel szemben tartotta fenn keresetét. Bírói közrehatás nem volt szükséges és lehetséges az anyagi jogilag megfelelő alperes megválasztása érdekében. A felperes tisztában volt vele, hogy a folyó eljárásban a pernek mely személy az alperese, ezt minden alperesi beadvány, bírósági végzés és tárgyalási jegyzőkönyv is egyértelműen tartalmazta. Maga a felperes is minden beadványában, így a fellebbezésben hivatkozott 23. sorszámú keresetpontosításában is változatlanul a bv. intézet⁵i Országos Büntetésvégrehajtási Intézetet jelölte meg alperesként. A perfelvétel lezárását megelőzően maga ismerte el, hogy a felperes nem az alperesi intézetben volt fogva, és tudta, hogy nem a bv. intézet³ a per alperese, ahol a keresettel érintett időszakban a felperest fogvatartották. Ennek ellenére a jogi képviselővel eljáró felperes az alperes személyén nem változtatott, a Pp. 51. §-ában biztosított lehetőséggel nem élt.

[20] Mindezek alapján megalapozatlanul hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy a pert a bv. intézet³ ellen indította, de nem vele szemben lett lefolytatva az eljárás, illetve az elsőfokú bíróság az alperest „átnevezte”. Arra önmagában helytállóan hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet bevezető része helytelenül és szakszerűtlenül tünteti fel a Pp. 346. § (2) bekezdés *f*) pontja szerinti tartalmi elemet, a per tárgyának megnevezéseként a „tartozást”. Az ítélet azonban ténylegesen a keresettel érvényesített jogot, a személyiségi jogsértés miatt támasztott sérelemdíj igényt bírálta el. Ez tehát az ügy érdemi eldöntésére nem hatott ki. A fellebbezésben hivatkozott hatályon kívül helyezési ok sem a Pp. 380. § *c*) pontja, sem a 381. § alapján nem állt fenn, ezért az ítéltábla – az ügy érdemét nem érintve – az elsőfokú ítéletet a Pp. 382. §-a alapján helybenhagyta.

Az ítéltábla hivatalból észlelte, hogy az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét az ítélet rendelkező része nem tartalmazza, indokolása pedig az 5 millió Ft pertárgyértékre tekintettel tévesen jelöli meg annak összegét 30.000 Ft-ban. Az elsőfokon pervesztes felperes képviseletében eljáró pártfogó ügyvéd díja viselésének tekintetében pedig

a Pp. 101. § (3) bekezdésére figyelemmel pontatlanul rendelkezett. Ezért az ítélőtábla a szükséges pontosításokat megtette az elsőfokú ítélet rendelkező része vonatkozásában.

[21] A másodfokú eljárásban is pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díja szintén a felperes terhére esik a Pp. 101. (3) bekezdése alapján, valamint köteles megtéríteni a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes által – jogszabályra utalással – felszámított másodfokú ügyvédi képviselettel felmerült költséget. Az alperes a fellebbezési eljárás megindulásának időpontjára tekintettel tévesen jelölte meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletet, mivel arra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet és annak 3. § (1) bekezdés *a*

[22] Az eljárási illeték tekintetében az ítélőtábla megállapította, hogy a felperes által a keresetlevélben előterjesztett személyes költségmentesség iránti kérelem tárgyában az elsőfokú bíróság elmulasztott alakszerű határozattal dönten. Az elsőfokú ítélet indokolásában e körben szereplő mondat alapján az ítélőtábla úgy tekintette, hogy itt pótlólag a felperes számára kérelme alapján személyes költségmentességet engedélyezett, mely ezáltal a kereseti és fellebbezési illetékre is kiterjed. A fellebbezési illeték ezért a felperes másodfokú pervesztessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Győr, 2025. október 22.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

Dr. Sarmon Hedvig

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró